

CvB denkt met je mee

De prestatieafspraken die de universiteiten met het ministerie hebben gesloten, beginnen hun vruchten af te werpen.¹ Allerlei studiebelemmeringen worden afgeschaft teneinde onnodige studievertraging en -mislukking te voorkomen en studenten voor een langstudeerdersboete te behoeden. Men wil heldere studiecontracten opstellen om de studielast van scripties en werkstukken in de hand te houden. Technische universiteiten saneren de studielast van hun overvolle programma's. Faculteiten overwegen compensatie tussen ruim-voldoende en licht-onvoldoende tentamencijfers mogelijk te maken. Ook wordt de planbaarheid van de studieloopbaan verbeterd door een convergente studieopbouw met bredere propedeuses, zodat studenten minder tijd verliezen door verkeerde studiekeuzes en onnodige struikelvakken.

Verder wordt de selectie van aankomende studenten heroverwogen. De wettelijke mogelijkheden tot selectie aan de poort worden uitgebreid en overtrokken criteria voor het Bindend Studieadvies (BSA) komen ter discussie te staan. Zo wil de Universiteit Utrecht van een nieuw BSA-criterium uitgaan: kan de student in staat worden geacht in vier jaar de eindstreep van de driejarige bacheloropleiding te bereiken? Men wil eerder behaalde studiepunten laten meetellen in de BSA-norm: wie in een vorige opleiding studiepunten heeft behaald, mag deze meenemen naar de vrije keuzeruimte van z'n nieuwe studie en deze als reeds behaalde propedeusepunten opvoeren (DUB 30/1/2012).² Een volgende stap is, denk ik, dat men verworven vrijstellingen van verplichte propedeusevakken eveneens laat meetellen voor de BSA-norm. Tevens denkt het Utrechtse CvB aan een tweede instapmogelijkheid, in februari van het eerste studiejaar, zodat omzwaaiers een boetevrij studieseester winnen in het langstudeerdersregiem.³

Ook valt te overwegen dat men, uitgaande van het Utrechtse BSA-criterium, studenten de mogelijkheid geeft waar nodig bijspijkerkursussen in (de vrije keuzeruimte van) hun propedeuseprogramma op te nemen.⁴ De daarmee vergaarde studiepunten kunnen worden meegeteld in de BSA-norm.

Hoe véér zullen universiteiten durven te gaan in de ontmanteling van rigide studieregelingen die studievertraging en -mislukking in de hand werken? Die regelingen zijn vooral bedoeld geweest om studenten tot een hoger studietempo aan te zetten. Maar zijn deze niet achterhaald door (en onverenigbaar met!) de langstudeerdersboete die per 1 september 2011 is ingevoerd? Men zal nog eens goed moeten kijken naar de voor- en nadelen van de bestaande beperkingen van het recht op herkansing van tentamens en van de irrationele regelingen ter limitering van de geldigheidsduur van behaalde tentamens.

En misschien wordt het ook tijd jaarlijks op 1 februari een tweede instapmogelijkheid voor de masterfase te creëren (dan wel studenten gelegenheid te bieden in hun bacheloropleiding extra vakken te volgen die vrijstellingen in de masterfase opleveren). Op die manier worden de gevolgen van de 'harde knip' tussen bachelor- en masterfase verzacht.

Over bestuurlijke moed gesproken: wordt het niet tijd dat de universiteiten hun beleid ter bevordering van excellente studieprestaties bijstellen? Tot nog toe neigde men naar de mening dat excellente studenten moesten worden uitgedaagd om extra (honours-)kursussen te volgen, bovenop het reguliere studieprogramma. Ik maak me sterk dat wij het enige land ter wereld zijn dat zo'n luxe-idee aanhangt, dat geheel voorbij gaat aan het risico dat getalenteerde studenten daardoor ernstige studievertraging oplopen. Wordt het niet tijd dat het Nederlandse universitaire beleid aansluiting zoekt bij internationale tradities? Bied excellente studenten *een verrijkte variant van het reguliere programma* en stimuleer hen dat programma in de normale cursusduur te doorlopen.

In het afgelopen decennium gaven de universiteiten prioriteit aan handhaving of verhoging van hun diplomakwaliteit, verlaging van hun onderwijskosten en verhoging van hun inkomsten, waarbij de gevolgen (in de vorm van studievertraging en -mislukking) op de student werden afgewenteld. De prestatieafspraken hebben daaraan duidelijke grenzen gesteld: instellingen die te zeer afbreuk doen aan de studiebelangen van hun studenten, krijgen van het ministerie de rekening gepresenteerd.

Wes Holleman
weblog onderwijs 10-2-2012
<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ <http://www.dub.uu.nl/content/universiteiten-maken-prestatieafspraken-0>

² <http://www.dub.uu.nl/node/6892>

³ Vergelijk: <http://www.demorgen.be/dm/nl/1344/Onderwijs/article/detail/1384084/2012/01/23/Februari-trajecten-aan-hogeschole-erg-in-trek.dhtml>

⁴ Vergelijk: <http://www.onderwijsethiek.nl/onderwijs/bijspijkeren-voor-de-pabo>